

KRONVILDTGRUPPE VESTJYLLAND - KGV

Afrapportering til Vildtforvaltningsrådet 2007

1. At udbrede kendskabet til de etiske regler for kronvildtjagt
  - a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at udbrede kendskabet?

KGV har besluttet, indtil videre, at afholde et årligt "stormøde", hvor bl.a. årets indsamlede afskydningstal afrapporteres. Mødet blev afholdt 8. marts 2007, og samlede ca. 300 deltagere. På mødet var de etiske regler for kronvildtjagt (igen) på programmet. På mødet blev der uddelt et spørgeskema, for at "tage temperaturen" på deltagernes holdninger. Spørgsmålene omhandlede bl.a. de etiske regler for kronvildtjagt og forslag og synspunkter gruppen er stødt på. Der kom 227 skemaer retur, hvoraf 217 var anvendelige. 99% af dem der afleverede en besvarelse var jægere. Spørgeskemaet vedhæftet denne besvarelse, samt de indtastede rådata. De bearbejdede resultater følger. Desuden har formand Knud Pedersen, der også er regionsformand i DJ's Region 3, haft kronvildt og kronvildtjagt på programmet på syv områdemøder og årets regionsmøde. (Region 3 har som noget relativt nyt organiseret sig med syv områder mod tidligere tre kredse). Formand og sekretær samt Norbert Ravnsbæk (DJ) har været indlægsholdere på et lokalt kronvildtmøde med 50-60 deltagere, hvor de etiske regler selvfølgelig også var på programmet.
  - b. Hvordan fungerer de etiske regler for kronvildtjagt?

Det er KGV's fornemmelse at udbredelsen af de etiske regler breder sig "som ringe i vandet" – og flere og flere jægere har hørt om dem, og er opmærksomme på dem. Det er dog stadig en væsentlig opgave at få reglerne endnu bedre udbredt.
  - c. Opleves et behov for justeringer af de etiske regler for kronvildtjagt?

Nej. Men gode redskaber i form af en god folder om emnet og oprettelse af hjemmeside, vurderes at være fremmende for processen.
2. At gå i dialog og agere, hvis der konstateres brud på de etiske regler for kronvildtjagt
  - a. Er der konstateret brud på de jagtetiske regler?

Gruppen har kendskab til flere tilfælde af overtrædelser.
  - b. Hvilke typer af brud?

Bl.a. jagt før solopgang og grådighed. Et eksempel på sidste var et tilfælde hvor én jæger samme morgen nedlagde tre spidshjorte først i september. Desuden trykjagter i september.
  - c. Hvordan har kronvildtgruppen fået kendskab til brud på de jagtetiske regler?

Gennem henvendelser fra andre jægere og rygter.

- d. *Hvad har kronvildtgruppen foretaget sig i tilfælde af brud på de jagtetiske regler?
I en konkret sag om jagt før skydetid, endte to sager fra samme lokalområde som politisager. Her gik formanden i medierne med budskabet om at dette var uacceptabelt. Dette gav megen positiv respons. I flere sager har formanden været i kontakt med parter, der efter sigende skulle have været involveret i brud på de etiske regler for kronvildtjagt. KGV har haft en snak med jægere, der driver jagt på kronvildtrevirer, der afholdt trykjakter i september. To konsortier har meddelt at man afholdt én trykjak i september, hvor der blev trykket forsigtigt uden anvendelse af hunde. Begge steder var det den eneste jagtlige aktivitet i september – og begge steder var argumentet, at hyppig pürsch- og/eller anstandsagt nemt kunne give en ligeså og en endda større forstyrrelse.*
- e. *Har det været problematisk for kronvildtgruppen at agere på brud? Ikke specielt.*
- f. *Har der kunnet konstateres en effekt?
Omkring skydning før og efter "skydetid" er det KGV's klare fornemmelse, at der er sket et skred i positiv retning i moralkodeks. Hvor det tidligere i visse jægerkreds var accepteret at skyde lidt før og lidt efter skydetid, er der nu meget fokus på, jægere og jægere imellem, at det gør man ikke.*

3. *At medvirke til at skabe overblik over krondyrbestandens udvikling og sammensætning*

- a. *Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over krondyrbestandens udvikling og sammensætning?
Som vi nævnte sidst år, er der en stor bestand flere steder i KGV's område. Vi har valgt at basere vores skøn på en kombination af den kendte afskydning og lokale observationer.*
- b. *Hvilke metoder har i den forbindelse været anvendt?
Som sidste år: lokale observationer sammenholdt med afskydningstallene. Vi har valgt at fokusere mere på de nedlagte dyr end på at forsøge at tælle de levende. Ved at optimere indsamlingen af afskydningsdata, kan vi få et godt redskab til at følge de lokale bestandes udvikling.*
- c. *Hvad er kronvildtgruppens vurdering af bestandsudviklingen?
Bestanden vurderes stadig at være stigende, og der er observeret dyr i, stort set, hele KGV's område.*
- d. *Hvordan udvikler bestanden sig geografisk indenfor kronvildtgruppens område?*

Bestanden breder sig i området, men noget helt krystalklart billede har vi ikke. Men der er flere steder, hvor der for få år siden ikke var en fast bestand af kronvildt, hvor der i dag er en.

- e. Hvad er den regionale kronvildtgruppes vurdering af bestandens køns- og alderssammensætning?

Gentagelse af sidste års svar: Der er flere hundyr end handyr i bestanden, grundet større efterstræbelse af hjorte gennem mange år. Der er langt mellem de ældre hjorte i bestanden. Der fornemmes dog en tendens til bedring på dette område. Efterhånden som observationer og indsamling af afskydningsdata bliver sat bedre i system, bliver det lettere at give et kvalificeret bud på dette spørgsmål.

4. At medvirke til at skabe overblik over afskydningen

- a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over afskydningen?

Indsamlingen af afskydningsdata er blevet optimeret og udbygget, og budskabet om vigtigheden i at have pålidelige og gode tal er formidlet ud til jægerne i området, hvor lejligheden har budt sig.

- b. Hvilke metoder har været anvendt?

De gode registreringer af de afskudte dyr i og omkring de tre kerneområder – Feldborg, Klosterheden og Ulborg – er et godt og vigtigt redskab i forvaltningen af bestandene. Stor ros til dem der gør et stykke arbejde her, og til jægerne der er åbne omkring deres afskydning.

- c. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningen i forhold til den regionale bestandsstørrelse?

Vurderet til at være på et passende niveau.

- d. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningens køns- og aldersfordeling?

Svar som sidste år: Ikke optimal. Der bliver nedlagt mange handyr af en bestand, der gennem mange år er blevet skudt skæv, og der nedlægges for få kalve. Afskydningen på Skov- og Naturstyrelsens arealer kompenserer delvist for dette, da der her overvejende skydes kalve og hundyr.

- e. Hvordan vurderes omfanget af øvrige dødsårsager foruden afskydningen?

Kun trafik anses for at have en mindre betydning. Gruppen har kendskab til 15-20 trafikdræbte dyr i området. KGV vil etablere kontakt til Falck, øvrige redningsselskaber og de lokale schweisshundefører, for at få så gode tal som muligt fremover.

5. At medvirke til at skabe overblik over de skader, som krondyrene forvolder i jordbruget

- a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over krondyrskader i jordbruget?

Alle medlemmer af KGV har været opmærksomme på at samle oplysninger om de markskadeproblemer de har erfaret noget om.

- b. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af de skader krondyrene forvolder i jordbruget?

Makrskadeproblematikken fylder stadig meget i den lokale debat om kronvildtet. Medsendt en oversigt over vurderede gennemsnitstal for skadesniveau for skader, der ligger over den bagatelgrænse som er med i reglerne for kronvildtskadeerstatning. Tallene udarbejdet af Landbrugets Rådgivningscenter i Skejby i samarbejde med Alan Lunde, der er landbrugets repræsentant i KGV. Som et kuriosum kan det nævnes at Klosterheden Statsskovdistrikt i 2006 afhændede fire skove (tre skovrejsningsområder og en ældre plantage) på op til ca. 160 ha. Den plantage der er beliggende i et område med en stor kronvildtbestand, og derfor havde flest skrælleskader på nåletræerne var den der indbragte langt den største salgspris. Godt kr. 110.000 pr. ha.

- c. Hvordan fordeler skaderne sig indenfor kronvildtgruppens område?

Som sidste år: Der er rapporteret om skader fra, stort set, alle steder hvor der står en kronvildtbestand af en vis størrelse.

Indtrykket er at den tørre sommer, nogle steder, gav øgede markskader, da fødemulighederne i skoven blev begrænsede p.g.a. tørke. Den fremherskende vindretning i en periode er lokalt ofte afgørende for hvor de største markskader opstår i forhold til dagopholdsstederne. Dyrene er utrygge ved at ikke at gå ud i modvind.

- d. Hvilke erfaringer er der gjort med afværgemidler?

Ikke noget nyt.

6. Øvrige emner

- a. Hvilke opgaver har den regionale kronvildtgruppe i øvrigt beskæftiget sig med?

De øvrige/nye tiltag er nævnt andre steder i denne afrapportering.

- b. Hvad er kronvildtgruppens overordnede indtryk af forløbet indtil nu?

Positivt – blandt jægere er der blevet mere fokus på etik. Der er debat om afskydningen i jagtkonsortierne og paroler er strammet op. Men vi er ikke "i mål" endnu.

- c. Har kronvildtgruppernes administrative del både regionalt og centralt fungeret?

OK

- d. Har kronvildtgruppen oplevet konflikter mellem kronvildtets interesseparter: Lodsejere, jægere eller andre naturbrugere?
Ikke noget nyt at tilføje siden sidste år. Dog kan et lokalt eksempel nævnes her: en landmand har etableret et hegn (3 rækket Poda-hegn) omkring sine markarealer – ca. 100 ha – for at begrænse kronvildtets adgang til sine afgrøder. Efter KGV's opfattelse er dette ikke umiddelbart i strid med gældende lovgivning. En sammenligning kan drages til hegninger i skovbruget. Det er et udsædvanligt skridt, men indtrykket er ikke, at sådanne vil brede sig i områder med en vis kronvildtbestand.
- e. Hvordan kan Vildtforvaltningsrådet hjælpe den regionale kronvildtgruppe fremover med fx støtte til holdningsbearbejdning eller initiativ til lovgivning?
*Gentagelse af sidste års ønsker:
Etablering og vedligehold af en fælles hjemmeside for kronvildtgruppernes arbejde med generelt om disse, og med mulighed for at se hvad der rører sig lokalt, vil kunne være en god katalysator for arbejdet (det lader til at der er bevægelse i denne sag).
Skubbe på for at øge kronvildtforskningen.
Central bistand til f.eks. afsøgning af muligheder for opstart af lokale tiltag og projekter – her tænkes bl.a. på forsøg med aflastningsarealer (mulighed for EU-støtte, landbrugsregler m.v.).
Erfaringerne fra "anti-anskydningskampagnen", der startede sidst i 1990'erne, var at holdningsbearbejdning tager tid. Det er et langt sejt træk der skal til, så det er vigtigt at også Vildtforvaltningsrådet signalerer at der stadig er fokus på sagen.
Som en kommentar til ovenstående ser de foreløbige resultater af DMU's (Carsten Riis Olesen) GPS-forsøg meget lovende ud. Det kunne være spændende at gentage forsøget flere steder i landet.*
- f. Hvordan anvendes de eksisterende reguleringsmuligheder indenfor kronvildtgruppens område? Omfang og effekt?
Der er i sensommeren 2006 givet én tilladelse, der ikke resulterede i regulering af en kalv. Det skønnes at interessen for forsøgsordningen er vigende. "Man" bryder sig ikke om at skyde så små kalve.
- g. Hvordan har samarbejdet været mellem kronvildtgruppen og eksisterende kronvildtlaug?
Der er – stadig - i KGV's geografiske område er der ét lav – Nordvestjysk Hjortelav. KGV har tæt kontakt til lavet. Meldingen fra lavet er at det er "op af bakke" f.s.v.a. ét af lavets hovedformål: nemlig at bidrage til at der bliver flere modne hjorte i den lokale kronvildtbestand. Der er hårde odds mod dette arbejde, da der er flere jægere der gerne vil skyde en hjort end der er hjorte "til afskydning" – og generelt skydes hjortene for unge.
- h. Er der i det forgangne år oprettet nye kronvildtlaug og i hvilket omfang har kronvildtgruppen bidraget hertil?
Ej heller i år nye tiltag på området i Vestjylland.